

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova ugy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkek stb. i. tézendők.

Nyilvántartási czikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogataért 4 krajczár. Hivatatos hirdetések külön árszámítás szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Szekelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árákkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Szekelyföld“ kiadóhivatala.

Belügyi tárcza.

Nincs e világon olyan pompás thema, mint a magyar közigazgatás. Ez egy olyan vesszőparipa, melyen minden párt szeret lovagolni. Meglehet biz az, közigazgatásunk sok helyen rosszabb, sok helyen jobb hírnél, de annak legfőbb oka nem az emberekben, hanem a rendezésben fekszik.

Csak örvendhetünk új belügyminiszterünk jóakaratu szándékán, hogy ezen okvetlenül javítani akar.

Hieronymi Károly belügyi miniszter részletesen nyilatkozott a belügyi programra nézve. Nyilatkozata két irányban bír érdekel, először személyi kijelentéseiről, másodszor elvi kijelentéséről fogva s mindkét irányban amaz eredmények folytán is, a melyek e nyilatkozatoknak a multakkal való viszonyításából levonhatók.

A személyi kijelentéseknél mindenekelőtt feltűnő, hogy nemcsak maga a belügymi-

niszter új ember a kormányozási ágban, de új ember egyik segítségével Andrassy Gyula gróf is, míg a másik Jósika Sámuel báró ugyan a közigazgatási kormányzásnak tanulmányokban és tapasztalatokban gazdag külső közege volt, de a gremialis adminisztrációban szintén új ember. Egy szóval tehát azt mondhatni, hogy a belügyi kormányzat felett valamelyes új légkörnek, szabadabb áramlatnak szellege vonult keresztül.

Az elvi kijelentésekben figyelemre méltó, hogy leplezetlen őszinteséggel konstatálja a közigazgatás hiányait, rámutat a bajokra, nem szépit sem viszonyokat, sem egyéneket, nem keres politikai helyzetének és possibilitásának más alapot annál, hogy a közügyeket a lehető legobjektivebb sikerrel lássa el.

Ez elvi kijelentései nyomán feltárul előttünk a helyzet, a mely eddig a kodifikációs-nális munkálatokat nehezítette s testet öltetnek a javaslatok, a melyek a közigazgatás javítására a programba felvették. Ilyenek első sorban a közigazgatási bíróság életbe léptetése, a fegyelmi törvény revíziója, a köz-ségi adminisztráció rendezése s ilyen a közegészségügyi oly fontos kérdésének elvi alapokon levő rendezése.

Részünkről e nagyszabású reformkonceptió keresztülvitelében a belügyminisztert csak üdvözölhetjük s kijelenthetjük, hogy a szabadelvűpárt hívei bizonyára növekedő lelkesedéssel sorakoznak oly zászló köré, a melyre ily rég sóvárgott és valóban üdvös reformok vannak felírva. Csakis arra a kijelentésre a miniszternek, hogy a municipális adminisztráció terén a kormánynak befolyását kevesli s a jó törvények végrehajtásában mutatkozó lanyhaságot s a társadalomnak az ellenőrzésben való hanyagságát felpanaszolja, kell azt az észrevételt tennünk, hogy nálunk a közigazgatási reform ellen a legnagyobb ellenszenv éppen az által kelte-

tett fel, hogy a javaslatokban igenis hangsúlyoztatott a kormány befolyása még pedig oly módon, hogy e befolyás egy jelentőségűnek vétetett a centralizációval. Pedig éppen ellenkezőleg van a dolog.

Az államnak szuverenitásából s a vele szemben formált igények megszaporodásából igenis az következik, hogy a közéletnek s a közigazgatásnak minél több terére terjesszék ki befolyását s az utóbbit pláne teljesen saját szellemé és szándékai szerint rendezze be. A parlamenti felelős kormányzat kekelében ez másként nem is lehet! De az is kétségtelen, hogy a központi kormányzat e sok águ feladatok ellátására egymagában nem képes. Hogy tehát az ügyek jó és gyors ellátása se szenvedjen csorbát s a parlamenti felelősség s egyetemes nemzeti eszme kidomborodása se vallja kárát, meg kell szüntetni a tisztviselő választási anomáliákat, s a végrehajtó hatalom kinevezésétől függő hatóságokat kell felállítani. Azonban aztán e megbízható segélyes függési viszonyba hozott hatóságok útján átruházott hatalom folytán, az ügyek nagy részénél az elintézés terhet s pedig a diskreczionárius természetűeket is, a hatóságokra kellend bizni.

A közigazgatási reformnál tehát nemcsak azt kell hangsúlyozni, hogy az a kormányhatalom befolyását növeli, hanem és főleg azt is, hogy az az instanciákat sok tekintetben kevesbíteni, az ügyek ellátását gyorsítani s a decentralizációt előmozdítani fogja.

E kitérés után örömmel kell megvallanunk, hogy e programot az ellenzékek padjairól is helyesnek találták s éppen nem üzenetek hadat Hieronyminak e fontos program végrehajtása ellen.

Azonban felébredt az ellenzéki sajtó s összehasonlítva a program hátterét, a mult viszonyokkal, rátámad súlyos és nehéz váddal a szabadelvű pártra, hogy hát ime 17 évi

A „Szekelyföld“ tárczája.

Isotta.

Történelmi novella Cantu Caesar után.

(Folytatás.)

Ez a változó életfolyam vonult el most lelki szeme előtt, melynek meggondolásánál bizonyos belső nyugtalanságot érzett; és daczára annak, hogy azt észre sem akarta venni, mégis megszólalt kebelében egy bizonyos hang. Egy idő óta többször meglepte őt az unalom és levertség, és ő kezdé érezni, hogy csak komoly életmód és tisztességes szerelem nyithatja meg neki a társadalom ajtaját. Ez utóbbit kivihetőnek tartotta, mióta szomszédságában Gualberto Morone lovag telepedett le. Ez fia volt Girolamo Morone grófnak, ki egykor a francziáknál és spanyoloknál jelentékeny szerepet vitt. Ő, mivel a politikai átalakulások teljesen inyre történtek, az egyik fiát modenai püspökké tette, a másikat, Gualbertot pedig állami hivatalra szánta. Gualberto, mint igaz hazafi iszonynyal vette észre, hogy a fejedelmek ezen időben többé nem a jogért küzdenek, hanem a külföldiek parancsára. Látta, hogy egy hatalmas Sporza Ferencz mint pusztul el egy, az ő erejét tulszárnyaló teher alatt; látta, hogy a hatalmasok csak a hercegeért harcolnak; és a

mint a sok küzdelemre a szégyenteljes béke következett, mely a nagy atyák egykor reményteljes fiait teljesen megalázta: ő is visszavonult az államszolgálatból, a harczteréről és keresett feledést a tó csendes partján. Ugy harminczöt éves lehetett és homlokán a mély gondolkodás bélyegét hordozta; de mióta hivataláról lemondott, lelkében bizonyos úr támadt. Idejét azzal töltötte, hogy a tavat minden irányban behajózta, vagy pedig bottal a kezében a hegyeket bejárta, jót téve, a hol csak lehetett. Most magányában egy különös érzélem szállotta meg, mely elfoglaltsága korában nem tudott szívében gyökeret verni: ő elhatározta, hogy egy szolid, szeretetreméltó leánytól vesz, kinek oldala mellett nyugalomban tölthesse napjait.

Utóbbi időben gyakran megfordult Isotta kastélyában. Most is megjelent az erkélyen, hol a hölgy málázott, egy szolgáló, fáklyával a kezében, hogy Monore lovagot bejelentse.

A kastély urnője összereszt, de azért intett, hogy szívesen látja. Belső felindulása meglátszott arczán is. Morone volt Isotta álmódosításának tárgya; ő volt az, ki neki rangot és nevet adhat. Csaknem mindennapi látogatása, finom udvariasága, reményt keltettek benne, hogy szívet is megnyerendi. Ezért azon volt Isotta, hogy mióta őt megismerte tisztességesebb életet éljen, a bünt és

annak látszatát kerülje és magát oly jónak mutassa, mint a ki valóban az.

Felindulásán Isotta még nem vett erőt, midőn a lovag már belépett, és kalapját, botját átadván a szolgálónak, hozzája közeledett s kezét csókolta.

Az első üdvözlés hideg volt, Isotta szíve repedésig volt, Morone pedig valakinek hiányát vette észre.

De rövid idő múlva mégis kérdezte: „Hol van Estella kisasszony?”

— Kiment, a szegény!

— Szegény mondja kegyed? Csak nem szerencsétlen? Szépségeért, szendéségeért megérdemli, hogy boldog legyen? Nem közölné velem, hogy miért aggódik?

— Élettörténete egyszerű. Estella leánya bal-lanoi Boldine Folidoronak. Atyja az utóbbi hossz-asz háboru alatt egy csapatot szerelt fel, hogy azzal itt a hegyeken a külföldiek ellen, a francziák és spanyolok ellen harcoljon. Küzdelme változó szerencsével ütött ki. Nem volt ütközet a hazáért, melyben ő részt ne vett volna. Comóban a tűzérseget vezényelte Vasto márkí katonái ellen, kik azt bevették; az itteni kegyetlen megszárlás után Torno védelmére sietett. Torno is elesett; elégtételt annyi maradt neki, hogy Vasto fia az ő csapásától esett el. Aztán jött Medighio, kihez ő is csatlakozott azon reményben, hogy hazájának

kormányzás mulasztása van épen saját maga, az új belügyminiszter által leleplezve, s tehát az a párt, a mely a multban ily mulasztásokat elnézett, hogyan igényli a bizalmat a jövő alkotásai iránt tett ígéretében.

E tagadhatatlanul feszélyező váddal szemben azonban a szabadelvűpárt nagyon könnyen adhatja meg a felvilágosítást.

Igaz, eltagadni nem lehet, hogy a belügyi adminisztrációnak hiányai meg voltak. És e hiányokat nem most fedezte fel a belügyminiszter, tudta azokat az egész közélet. Hiszen a közigazgatási reformnak sürgetése más-e, mint a hiányok beismerése és törekvés az orvoslás után? Csak egyet nem kell elfeledni s ez az, hogy a szabadelvűpárt érett és megfontolt programjában épen a közelmúlt években tudtunk csak odáig eljutni, hogy adminisztrációnk költséget, energiát és hatalmat igénylő reformálását megkezdhetjük.

1867-től fogva, a mikor a Deák-párt megkezdte a kiegyezés nagy műve alapján a kormányzást, szünet nélkül, szakadatlanul nagy ellenáramlatokkal kellett megküzdenie, ellenáramlatokkal, a melyeket e házában, a magukat egyedül igazaknak nevező kiegyezés ellenes hazafiak támasztottak és ellenáramlatokkal, a melyeket a Lajthán tul a centralisták és föderalisták és sok mások hoztak működésbe.

A midőn Magyarországnak, mint a világpiacra ismeretlen és kishitelt alanyának, a materiális függetlenség feltételeit kellett volna megszerezni, erejének, aktivitásának, kapacitásának legnagyobb részét meddő politikai harcokra kellett elfecsérelni, oly politikai harcokra, a melyek a fuzió után sem szűntek meg, hanem fenmaradtak súlyos teherként mind e mai napig, megakadályozván a könnyű és szabad mozgást.

Pedig igaz volt az, hogy Magyarország sem elegendőleg erős, sem elegendőleg képes nem volt arra, hogy a pártéletnek s a kormányválságoknak oly quolibetjeit eljátszhassa, mint pl. Franciaország. Nekünk kellett egy szilárd, határozott elvek után induló, ábrándokba nem kalandozó, elhatározó és tömör párt, a mely biztosítsa pénzügyi operációink sikerét künt, a mely imponáljon fenn és alant, a mely meg bírja törni a teherviselések fokozásával járó ellenszenv felkeltette hullámokat s megbírja törni a mindenütt és mindig létező idegen politikai machinációk erejét.

Ennek a pártnak egységeért sok áldozatot kellett hozni, a legfőbb áldozat pedig az volt, hogy a belügyminiszerség és pártvezérség szerepét össze kellett forrasztani és a kor-

mányzás és végrehajtás cselekedeteit nem egyszer a párt politikai érdekei szerint irányítani. De a midőn ezért a mérleg serpenyője némileg félrebillen, bőven meg van az ellensúlyozó abban, hogy csak a hosszas és kompakt összetartás tette lehetővé azokat a nagy sikereket, a melyeket Magyarország pénzügyei rendezése, a magyar forgalmi és ipari érdekek elismertetése és államiségének kifejtése terén elért.

A ki Tisza Kálmánnak politikai működését ily szempontok szerint mérlegeli, az a szabadelvű pártban egy tömött gránit kockából álló védőgátat lát, a melyet Tisza Kálmán emelt, s a melyen belül folyhatott és folyhat ma az építés-nyüzsgő munkája, mert hisz az ábrándos vagy ellenséges aspirációk hullámai sem elborítani, sem alásodorni nem tudták.

Most már tisztult a helyzet, most már szabadabb a levegő, meg vannak a reformok anyagi feltételei, meg az erkölcsiek is Magyarország kétségbe nem vont életképességében, állami egységében s politikai megbízhatóságában. Most jöhet az adminisztrációnális reformok munkája.

Hogy eddig a reformok késtek, azért az ellenzéknek a szabadelvűpártot ne nagyon hibáztassák, mert e reformra fordítható sok parlamenti erő és kapacitás a velük való harcban emésztetett fel vagy kopott el.

Szentkirályi Kálmán.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház január 16-iki ülésén az első szónok Babó Emil volt, Szeged képviselője, ki a költségvetés ellen szolt.

Utána a poéták belügyi dalversenye következett, melyben a jobboldalról Bessenyei Ferencz, a balról pedig Bartók Lajos vett részt. A szónoklatban Bessenyei Ferencz igen nagy fölényt nyert poéta-kollégája fölött; kész szónok, a ki e mellett a közigazgatást alaposan ismeri s ennek bajait nemcsak élethíven, hanem itt-ott humorral is rajzolta. Beszéde végeztével igen sokan siettek a szónok üdvözlésére. Bartók beszédében megnyilatkozott egy kisse „Bolond Istók” és nemcsak a tréfákban, hanem az antiszemita színezetben is. Pázmándy Dénes a nagyváradi nőegylet ügye miatt támadta a belügyminisztert.

Hieronymi Károly belügyminiszter az ellen az ép oly súlyos, mint alaptalan vád ellen, hogy törvényellenesen beavatkozott az egyelet ügyeibe, ép oly erélyesen, mint alaposan megvédte magát. Ismertette az ügy előzményeit s ismertette közbenjáró lépéseit, melyekkel a békés megoldást igyekezett előmozdítani. S valóban a belügyminiszter eljárását csak az hibáztatja, a ki — mint Pázmándy — minden géne nélkül adja a rosszul informáltat, csak hogy támadásának jóhiszemű látzatot adhasson.

Ezután Apponyi Albert gróf beszéde került

miszerint szerelmi vallomásaival azonnal lábaihoz boruland. E helyett válaszol a lovag:

— Valóban, megvallom kegyednek a titkot, melyet régóta szivemben rejtek. Szeretek!

— És kit? Boldog kit ön kiválasztott!

— Védenczét. És ha kegyed és Estella beleegyeznek, úgy nőül veszem.

Egy villám, mely közvetlen előtte csapott le, nem rázkódtatta volna meg ugy Isottát, mint eza vallomás. Szerelem, gög, dölly és kétségbeesés küzdött kebelében. Átkozódni kezdett volna, ha a lovag komoly tekintete vissza nem tartja. Hirtelen felpattant ülőhelyéről, néhányszor végig mérte a termet, aztán megállott Morone előtt, ki tekintetével folyton követte és így szolt:

— Lovag, azt hittem, azt hittem, hogy egy nemes sarj, a milyen ön, vonzalmát magasabb célpontra irányítja. Egy megvetett, egy név és család nélküli ember leánya....!

— Signora, nem a név, nem a család jó latba, hanem az erény.

E szavak a lelke mélyéig hatottak, mert magában be kelle ismernie, hogy nála mindkettő hiányzik. Bőszülten kiáltá:

— Erény, erény! Ugy tehát jöjjön s győződjék meg saját szemével.

(Folyt. köv.)

sorra. Közigazgatási beszéd volt ez, melyben a szónok kiterjeszkedett számos kérdésre s ezek között főként a közegészségügyi bajainkra. Erős támadást intézett a főispánok ellen, kik szerinte csak a pártpolitikát szolgálják s a közigazgatás pártatlan ellenőrzését nem teljesítik.

Hieronymi Károly belügyminiszter azonnal válaszolt Apponyinak s konstataálta az érintkezési pontokat, melyeken véleményük összetalálkozik. Így konstataálta, hogy a közigazgatási reformok tekintetében a kiindulási pontra nézve megegyeznek s a közigazgatási bíróság és a községi törvény sürgetésében nincsenek külön véleményen. Ezután igen kimerítő és megnyugtató fölvilágosításokat nyújtott azokról a kezdeményezésekről, melyeket a közegészségügy javítása érdekében tett. A ház élénk tetszéssel kísérte Hieronymi beszédét.

Az országos lelenczház-egyesület.

Budapest, január 15.

Nagy és nemes mozgalom indult meg röviddel ezelőtt a fővárosban, melynek célja egy régi nemzeti mulasztásunkat pótolni, társadalmunknak egy sajtósebt behegeszteni. A nyugoti kultúráramokban már réges-régen, Olaszországban és Franciaországban évszázadok óta látják el az apjuk-anyjuk elhagyta kisdedeket jótékony segítségével, vagy közkölségen.

A középkor szellemének megfelelőleg kezdetben klastromokban és templomokban vették fel a kisdedeket, kiket titokban egy ott kitett forgó szék-reényben helyeztek el többnyire éjnek idején. A gyermekeket azután apáczák gondozták úgy, hogy az ilyen gyermek a világtól elkülönítva növekedett fel. Ez a módja a felnevelésnek nem czélszerű, egyrészt nagy a veszedelem a gyermekekre, ha sokan együtt vannak, betegségek könnyen átragadnak egyikről a másikra. Azonkívül a világtól való elzárás nem jól hat a kisdedek lelki fejlődésére.

Manapság alig van már oly lelenczház, melyben a gyermekeket intézetileg nevelik, hanem majd mindenütt arra igyekeznek, hogy a gyermekek a nép által neveltessenek föl s így oda jussanak vissza, a honnan kikerültek, olvadjanak a népbe, hogy a társadalom hasznos tagjává váljanak. Az olasz nép annyira szereti „madonna gyermekeit”, (így nevezik a lelenczeket) hogy gyakran ingyen nevelik fel és családjuk tagjaivá fogadják.

Ezt a hazafis és emberbaráti eszmét óhajtja megvalósítani az „országos lelenczház-egyesület.” Tulajdonképen szegényre válik hazánknak, hogy még eddig nem gondoskodtunk kellőképpen az ártatlan kisdedekről, a kiknek egyedüli bűnük, hogy szülőik nyomorognak, könnyelműek vagy bűnösök. Hányszor történik meg az orvosi gyakorlatban, hogy a jómódu család vézna osecsemője mellé dajkát kell megvizsgálnunk, a ki bemutatja ép erős csecsemőjét, kit kénytelen másoknak kiadni ápolásba.

Alig mulik egy-két hónap és egy vén banya beállít a dajkához, összeaszott, vézna osecsemőt tartva karjaiban s a szegény anya borzadva bontja szét a rongyokat, nézi gyermekének puffadt hasát, ránczos bőrét és hallja nyöszörgő sirását. Ez a szegény teremtes már közel van ahhoz, hogy angyalá legyen, s a főváros, valamint a nagyobb városokat környező falvakban valóságos angyalcsináló ipar fejlődött ki, hova olcsó áron kiviszik a gyermekeket meghalni, annál gyorsabban, minél kevésbé pontosak a kialakított bér fizetésében.

Arról van tehát szó, hogy ezek a kisdedek jó ápolásban részesüljenek, a mennyire lehet, családban neveltessenek fel. Ennek kipróbált legjobb módja az, hogy az ilyen gyermekeket egy vagy több központi intézetbe vegyék fel, a hol őket az az orvos megvizsgálja, s az egészségeseket mielőbb az érte bejövő földmivesek és kisiparosok nejeinek átadja gondozás végett kellő fizetés fejében. Az intézetben csak azok a gyermekek maradnak vissza, a kik betegek, hogy ott anyatej mellett gondos ápolásban részesüljenek. A kiadott gyermekekre az intézet, de különösen az egyesület vidéki tagjainak folyton és szigorúan kell felügyelniük.

Ez igen fontos, mert ha a gyermeket kiadják és többet rá komolyan senki nem vet ügyet, akkor a gyermekek úgy pusztulnak, mint azelőtt. Épen ennek elkerülése végett szükséges, a nemes szívű

szolgálatot tehet. De látva Medighio garázdálkodását és rablásait visszavonult és Medighio ama kérésére, hogy nővérét adja neki feleségül, nyíltan kimondotta, hogy rablókkal sem szövetséget, sem rokonságot nem óhaj. Vesztre! Medighio boszut állott: elpusztította Bredone birtokát, kastélyát, ellúzta családját; néhány családotag elpusztult, mások menekültek. Szegény Estella sokáig bolyongott, míg végre magamhoz vettem. Mondják, hogy atyja meghalt, de ellenségei nem akarják hinni, és ezek közül a legelkeseredettebbik, Vasto márkia oszszárnál kivitte, hogy a ki őt élve vagy halva átadja jutalomban részesül, a ki pedig rejtegeti felségértés bűnébe esik.

A mit Isotta mondott az igaz volt, valamint igaz az is, hogy nagy bűnösök szeretnek közelükben ártatlan lényt rejtegetni vagy ápolgatni azért, hogy legyenek olyan lénynek tudatában, mely reájuk áldást hint, míg mások átkukkal halmozák el.

Morone e beszéd alatt gondolkodóvá lett, szavaiban bizonyos tartózkodás mutatkozott, mit Isotta kis gyávaság gyanánt magyarázott. Azért, hogy őt felbátorítsa, folytató:

— Ugy látszik, lovag, hogy ön egy idő óta titkot rejteget előttem? Miért nem bizik bennem? Nem tudok-e épen oly mélyen érezni, mint ön?

Szenvedélye annyira elvakította, hogy elvárta,

és jötevé társadalomnak részvétele minél tágabb körben. Hiszen a lelenz-ügy tulajdonképen köz-egy és az államnak kötelessége gondoskodni az elhagyott kisdedekről; azonban nálunk ezt az állam a községekre róttá, a melyek azután minél olcsóbb és így rosszabb ápolásba adják a gyermekeket.

Tehát a társadalomnak részt kell vennie a mozgalomban, ha azt akarjuk, hogy e kisdedek jó kez-ekben legyenek s a haza hasznos polgáraivá vál-janak.

Hazafias és emberbaráti művet igyekeznek te-
hát életre ébreszteni azok, kik az országos lelenz-
ház egyesület megalakításán fáradoznak. Öröm-
mel látjuk, hogy a fővárosnak színe-java máris
csatlakozott a mozgalomhoz, melynek célját fent
röviden vázoltuk.

Nem közönséges egyetemes ez, hanem arról van
szó, hogy ezer kisdéd életét megmentsük és épen
ezért a mozgalomnak országosnak, impozánsnak
kell lenni. S ha a kormány s az országgyűlés látni
fogják a törekvés komolyságát s az eszme megva-
lósítását, akkor bizonyára kell, hogy erkölcsileg
és anyagilag hozzájáruljon.

És épen azért, mert ily nemes és nagy tervről,
régí mulasztás pótlásáról van szó, kérjük tisztelt
olvasóinkat, hogy csatlakozzanak e mozgalomhoz.

A „Székelyföld“ szerkesztősége szívesen fo-
gad és nyíltan nyugtáztat bármely csekély ado-
mányt s azt az egyesülethez (Budapest, kerepesi
ut 41. sz.) juttatja, mely bárkinek szolgál bővebb
felvilágosítással. Sőt e nemes egyesület megér-
demelné, hogy mulatságok, bálók, tombolák stb.
jövendelmét, vagy legalább annak egy részét e
célra fordítsák.

Gondoljunk Széchenyi nagy hazánkfia mondá-
sára: „Oly kevesen vagyunk, hogy még az apa-
gyilkosnak életét sem kellene kioltani, mivel ma-
gyar“; minél inkább kötelességünk tehát a puszt-
uló kisdedek ezreit megmenteni!

Dr. Faragó Gyula.

Meghívó.

A Kézdi-Vásárhely városi és vidéki „Rudolf“
kórház évi rendes közgyűlése 1893. január hó
22-én d. u. 1 órakor Kézdi-Vásárhelyen az árva-
háznál fog megtartatni, hová az alapító és rendes
tagokat s mindazokat, kik e nemes ügy iránt ér-
deklődnek bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Orvosi, gondnoki, pénztárnoki és számviz-
sgáló bizottsági jelentések.
3. A jövő évi költségvetés előterjesztése.
4. Bizottság kinevezése a jövő évi számadás
megvizsgálására.
5. Folyó ügyek.
6. Indítványok.

Kézdi-Vásárhely, 1893. január hó 16-án.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Erdélyi Károly,
titkár.

Meghívó.

A vörös-kereszt Kézdi-Vásárhely vidéki választ-
mánya 1893. január 22-én d. u. 1 órakor K.-Vásár-
helyt az árvaháznál gyűlést tart, melyre az alap-
ító és rendes tagokat, valamint a nemes ügy iránt
érdeklődőket bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Jegyző évi jelentése.
3. Pénztárnok évi zárszámadása.
4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
5. A választmány $\frac{1}{3}$ -ad részének kilépése az
alapszab. 11. és 12. §. értelmében.
6. A Rudolf kórháznak gondnoki, pénztárnoki,
orvosi jelentései és költségvetése.
7. Folyó ügyek.
8. Indítványok.

Kézdi-Vásárhely, 1893. január 16-án.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Dobay János,
jegyző.

Meghívó.

A vörös-kereszt kézdívásárhelyi fiók-egylet-
nek 1893. január hó 22-én d. u. 1 órakor Kézdi-
Vásárhelyt az árvaház tantermében tartandó évi

rendes közgyűlésére az alapító és rendes tagokat,
valamint azokat, kik e szent ügy iránt érdeklöd-
nek, bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai lesznek:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. A jegyző évi jelentése.
3. A pénztárnok évi zárszámadása.
4. A tagoknak kisorsolása és újra választása.
5. Folyó ügyek.
6. Indítványok.

Kézdi-Vásárhely, 1893. január 16-án.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Balogh Vendel,
jegyző.

Különlélek.

— Időjárásról írni mai napság vajmi hálátlan
foglalkozás. Ha enyhe időről írunk míg nyomda
festék alá kerül, felkel a Nemere s olvasóink düh-
börgő szélben olvassák az időjárás tudósítást. A
mint ez megtörtént a mult alkalommal is. Kedden
még tavaszi időnk volt s szerdán már a Neme zu-
gott végig a háromszéki rónán. Egyetlen felhő
sem volt az égen s mégis a dühbörgő szél a mezők-
ről felkavart hóval úgy teletölte az utakat, hogy
a közlekedés teljesen megszűnt. Ismét átéljük azt
a zord napokat, melyekből ez évben oly sokat
kellett szenvednünk. Nem csalódunk, ha azt állít-
juk, hogy az utolsó ötven év alatt ilyen erős te-
lünk nem volt.

— Közlekedési akadályok. E héten uralkodó nagy
Nemere fuvás miatt, a mi nyári vasutunk hamar
beadta a derekát. Mult csütörtökön egy vonat
Imecsfalvánál belerekedt a nagy hófúvásba. Se-
gítségére küldöttek Kézdi-Vásárhelyről egy moz-
donyt, de biz ez is odaragadt. A szén is elfogyott
az utasok is megehültek nagyon. Mit volt mit tenni,
Kézdi-Vásárhelyt egy szára élelmet és szemet
pakkoltak s elküldötték Imecsfalvára. Hogy mi
lett az utasokkal s vonattal nem lehet tudni, mert
még szombatig nem érkeztek meg. Mult szerda
óta a vonat a brassó-kézdívásárhelyi vonalon nem
közlekedik.

— Hymen. Turóczi István könyvkötő f.
hó 30-án vezeti oltárhoz Csutak László városunk
egyik tekintélyes iparosának kedves és művelt
leányát Terézt. Aldás kísérlje e szép frigyet.

— Mulatság. Az ev. ref. egyházi dalkör e hó
29-én tartja szokásos „Polgár Bálját“ részben az
ev. ref. egyház orgona-alapja, részben saját pénz-
tára javára. A bál rendezése körül kiváló tevé-
kenységet fejtenek ki Baló László elnökölte alatt,
az egyesület tagjai s ez nyújt kezességet arra
nézve, hogy valamint a multban úgy ez idényben
is egyike lesz e táncszertély a legkedvesebb far-
sangi táncszertélyeknek. Előre is felhívjuk rá a
tánczolni szerető ifjúság figyelmét.

— Jogászbál. A Kolozsvári m. kir. Ferencz Jó-
zsef tud. egyetemi joghallgatók segélyező egyetülük
javára 1893-ik évi február hó 1-én a városi vi-
gadó helyiségében ifj. gróf Bánffy Miklós elnök-
lete alatt jogászbált rendeznek. Beléptidj: sze-
mélyjegy 3 frt, családijegy két személyre 5 frt,
három személyre 7 frt, négy személyre 9 frt. Egy
egész ablak 15 frt, karzati ülőhely 3 frt. Kezdeté
este 8 és fél órakor.

— Meghívó. A Magyar Szent Korona Országai
Vörös-Kereszt Egylete Kolozsvár városi választ-
mánya a katonai tisztikar közreműködésével a
vörös-kereszt kolozsvári fiók-egylete javára 1893.
évi január 22-én, a városi vigadó termében tar-
tandó sétahagyversenyyel és tánczozal összekö-
tött zártkörű tea-estélyt rendez, melynek elnökei:
özw. báró Wesselenyi Istvánné, dr. Fabinyi Ru-
dolf. Beléptidj személyenként 1 frt, 12 éven aluli
gyermeknek 50 kr. Kezdeté 8 órakor.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara
felhívja az érdekeltek figyelmét a m. kir. állam-
vasutak kolozsvári üzletvezetősége által az 1893-
96. évi időkre biztosítandó leltári tárgyakra vo-
natkozó pályázatra, mely a kamara irodájában,
az összes idevonatkozó kimutatásokkal együtt
megtekinthető. Egyszersmind felhívja a kamara
a kerületében levő iparosokat, hogy a mennyiben
ily pályázatokban a jövőben részt venni kíván-
nak s a nevezett üzletvezetőségtől közvetlenül fel-
nem szólíttatnak, a kamaránál, szállító képessé-
gük igazolása mellett, jelentkezzenek.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara
az érdekelteknek tudomására hozza, hogy a nagy-
méltósági kereskedelemügyi miniszter ur enge-

délyére, Székely-Keresztur községben, évenként
március hó 1-én tenyészbika vásár fog tartatni.

— A hercegprímás bibornoki kinevezése. A ja-
nuár 16-án tartott titkos konzisztóriumban a pápa
bibornokká kinevezte: Mgre Persicot, a propa-
ganda titkárát, mgre Mocenni helles államtitkárát,
mgre di Pietro madridi nunciust, mgre Galim-
berti, bécsi nunciust, mgre Mulagola fermei ér-
seket, mgre Quarinó messzinai érseket, mgre Tho-
mas roueni érseket, mgre Meignau torsi érseket,
mgre Krements kölni érseket, mgre dr. Kopp bo-
roszlói herceg-püsköt, Vaszary Kolos Magyaror-
szág hercegprímását, mgre Laur-i Torea szevillai
érseket, mgre Vaughan wesminsteri érseket,
mgre Loguet Irország primását. A pápa több
metropolitai és püspöki székek birtokosait prekon-
izálta, ezek közt Kohn Tivadar olmtüzi érseket és
Marcelio József kattaroi püspököt. A pápa által
tartott allokuczió kizárólag püspöki jubileumának
és a bibornokok kinevezésének volt szentelve. A
pápa hálát mondott Istennek, hogy megengedte,
hogy megünnepelhesse jubileumát. Ez üdvös be-
nyomást fog tenni, mert a pápa életének megtar-
tását, dacára magas korának, különösen a jelen-
legi súlyos időkben, mindenki az isteni oltalom
zálogának fogja tekinteni az egyház részére.

— Az első mohammedán gróf. A mohammedán
Keleten, a hol születési arisztokrácia nincsen,
kétségkívül nagy feltűnést keltene, ha Ferencz
József király grófi rangra emelne egy boszniai
mohammedán embert. Pedig erről a dologról szó
van mostanában s egész Bosznia nagy kíváncsi-
sággal várja a király elhatározását. A dolog any-
nyiban áll, hogy Kapetanovics Mehemed bég,
kormánytanácsos, Boszniának egyik legelőkelőbb
férfa, folyamodott a királyhoz családjának grófi
rangra emeléséért. A Kapetanovics-család a leg-
őbb bosnyák családok közül való, nagy szere-
pet játszott Bosznia történetében. Mikor szavojai
Eugén Boszniát megszállotta, a Kapetanovicsok
hasznos szolgálásokat tettek neki s I. Lipót jutal-
mul osztrák nemességre emelte a családot. Akkor
még a Kapetanovicsok keresztények voltak, de a
török uralom alatt áttértek az iszlamra. Ekkor az
osztrák császári kormány megvonta tőlük az
osztrák nemességet, azon a czímen, hogy a több-
nejűség mellett a nemességre jogosított gyerme-
kek legitimitását bajos megállapítani. Bosznia
okkupációja alkalmával a Kapetanovicsok a fel-
kelőkkel tartottak, de mikor a beke helyreállott,
a kormány hívei lettek s most Kapetanovics bég,
a ki kormánytanácsosi czímet és több rendjelt is
kapott. Legkitűnőbb tanácsadója a boszniai ko-
mányzónak. Nagyon tudja, mit kell tenni, hogy a
benszüllöttek, főleg a mohammedánok szeretetét
megnyerje a kormány s az ősi hagyományokon
kívül ebbeli érdemeire is hivatkozhatott, mikor a
grófságot kérte.

— Öngyilkos altábornagy. Nagy feltűnést keltő
öngyilkosság történt e hó 16-án a reggeli órákban
Trientben. Báró Hügel Sándor altábornagy, a ki
nemrég a Przemysben állomásozó 24 ik számú
gyalogdandárnak parancsnoka volt, forgópisz-
tolylyal fejebe lötte magát és azonnal meghalt. A
véztes tettet valószínűleg azért követte el,
mert hosszabb idő óta gyógyíthatlan idegbaj ki-
noztá. Az öngyilkos altábornagy 61 évet élt. Fia
volt a néhány év előtt elhunyt báró Hügel Albert
würtenbergi kamarásnak. Fiatal korában belép-
ett az osztrák-magyar hadseregbe, a hol arány-
lag gyorsan lépett elő.

— Fagyos világ. Triesztben, olyan erős orkán-
szerű vihar dühög, a milyenre 1865 óta nem em-
lékeznek. A forgalom és kereskedelem az egész
városban szünetel, az utcák mintha ki volna-
nak halva, s a színházak nem tartanak előadásokat. A
rivákon és a kikötőben, a hol lehetetlen időzni, a
munkások félbenhagyták munkájukat. A tenger
borzadalmasan szép látványt nyújt. A vihar a ten-
gert hatalmas hullámokká kavarta fel és előtötte
velők a rivákat és molókat, a hol a víz a — 7 fok-
nyi hideg következtében sima jégtekőrré fagyott.
A város exponáltabb helyein kötelek vannak ki-
feszítve. Sok ember szerencsétlenül járt, de ko-
molyabb baj eddig még nem jutott tudomásra.
Egy kisebb gőzös, melyet a hullámok ide oda-
csapdostak, a rávkapitányságnak sikerült a leg-
nagyobb önfeláldozással megmenteni. A molón
levő őrházat a bóra elsöpörte, de a benne levő
négy embert nagy fáradsággal megmentették. —
Velencében és egész Felső-Olaszországban, szin-
tén borzasztó hóvihar dühög és szokatlan hideg
uralkodik. Velencében a hideg — 7 fok. A lagu-
nák sok helyen befagytak, épügy a Canale Salso.
A falusiak csak vasutalt mehetnek Velencébe, s
e miatt a város élelmezése nagyon hiányos. Grado
és Aquileja között befagytak a leguának s e miatt
a hajóforgalom teljesen meg van szakítva. Genuá-
ban — 9 fok, Vicenzában — 11 fok, Udinében — 12
fok és Páduában — 14 fok Celsius hidegség ural-
kodik. A hideg következtében a vasuti forgalom
nagyon sok helyen szünetel. — Franciaország-
ban is nagy hideg és hóvihar dühög. Egy párisi

távirat szerint sok vasuti vonalon megakadt a forgalom.

RÖVID HIREK.

— A debreczen-szathmári vasutvonal hetedik ór-
házában a vasuti őr gyermekei tüzet raktak a szo-
bában. Mire a szülők hazaértek, a bölcsőben fekvő
csecsemő a nagy füstben megfulladt. — Kecske-
méten Rada István kömüves e hó 10-én munka-
közben oly szerencsétlenül esett le az állványról,
hogy néhány órai szenvedés után meghalt. — A
baktai erdőben egy Kovács Gusztáv nevű szökött
katonát elfogtak. Kovács a 60. számú gyalogez-
redben szolgált, mint közlegény. — Eleken Adok
Juon székudvari szolgálégynt egy haladó szán
agyongázolta. — A szombathelyi rendőrség a na-
pokban egy Baumgartner Alajos nevű csavargót
fogott el, a kinél 11 hamisított okmányt találtak.
— Ungváron a csendőrség letartóztatta Salamon
Hersko és Juda helmecei, továbbá Klein Márkus
és Klein Bernát ágcsernői lakosokat, a kik a nyir-
bataki lóvásáron két darab hamis ötvenforintos-
sal fizettek. — Jászdósan Simon Pál hirhadt betö-
rőt e hó hetedikén elfogták. — Debreczen közelé-
ben az országuton egy Lengyel nevű gazdag ka-
bai földmives néhány nap előtt megfagyott.

Farsangi kalandárium Kézdi-Vásárhelyt.

Január 28-án Kereskedő-Ifjuság elite bálja.
" 29-én Egyházi dalárda polgári bálja.
Február 4-én Árvaház álarozos bálja.
" 11-én Nőegylet elite bálja.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A legújabb tanmód szerint alapos ok-
tatást adok szabás, rajzolás, gépen való
varrásban. és ruhakészítésben, a kantában, a
czukrászda felett levő

női ruha
varró-tanintézetemben.

A tanfolyamra beiratkozni lehet f. ja-
nuár hó 22-től a nap bármely órájában El-
vállalok továbbá minden e szakba vágó
megrendeléseket a legjutányosabb áron,
ugy helyben mint vidékre. Minden nálam
készült munka csinos és izléses kiviteléért
kezeséget vállalok.

Becses pártfogást kérve, maradtam tisz-
telettel

Medgyesy Károlyné.

Szám 215 — 1893

k. i.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város tanácsa közhirrre teszi,
hogy a város tulajdonát képező tanácsház alatti
bolthelyiség, a mely három szobából áll, az 1893.
évi április hó 24-től egymásután folyó hat évre
nyilvános árverésen 1893. évi január hó 30-án a
legtöbbet ígérőnek hasznóbérbe adatik.

A hasznóbéri összeg előzetes évnegyeden-
kénti részletekben a város pénztárába fizetendő,

árverezők kötelesek a kikiálltási 500 frt összegnek
10 százalékát bánatpénzül az árverezéskor árve-
rező biztos Szabó Dénes gazdasági tanácsos ur-
hoz behelyezni, mely összeg az utolsó év negyedi
hasznóbérbe be fog számíttatni.

Az árverezés a kitűzött napon a gazdasági ta-
nácsos irodájában tartatik meg, hol a feltételek a
hivatalos órák alatt betekintheők.

Kézdi-Vásárhely város tanácsa, 1893. január
17-én.

Bartók Károly,
polgármester.

A
meghülés által keletkezett betegségek
legnagyobb része, nagyon könnyen
volna megelőzhető alkalmas háziszerek
azonnali alkalmazása által. A Horgony
Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható
csusz, köszvény és tagszaggyatás, vala-
mint fejfájás, hátfájdalmak, csipőfájdal-
mak stb. ellen és majdnem minden ház-
tartásban készleten van. Ezen szer 40
kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben
majdnem minden gyógyszerárban kap-
ható. Minthogy értéketlen utánzatok is
létznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
kérendő.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1892. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1892. október hó 1-től.

A l l o m á s o k				A l l o m á s o k			
Vegyes vonat				Vegyes vonat			
Sze- mély- vonat				Sze- mély- vonat			
Gyors- vonat				Gyors- vonat			
Predeal (vendéglő)	(érk. (ind. (érk. (ind.			Medgyes	(ind. (érk.	regg. 10.09	éjjel 12.53
Brassó (vendéglő)		regg. 4.20	este 7.23	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)		" 10.31	" 12.53
Botfalva	"	" 4.48	" 7.47		(ind. (érk.	" 10.47	" 1.18
Földvár	"	" 5.07	" 8.03	Tövis (vend., elágazás Arad felé	(ind. (érk.	d. u. 12.28	" 2.49
Mogyorós	"	" 5.26	" 8.23	Nagy-Enyed	(érk.	" 1.08	" 3.47
Apáczá	"	" 5.42	" 8.37	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(ind. (érk.	" 1.35	" 4.07
Köpecz	"	" 6.02	" 8.57	Gyéres (elágazás Torda felé)	(ind. (érk.	" 2.21	" 4.40
Ágostonfalva	"	" 6.09	" 9.04		(ind. (érk.	" 2.31	" 4.52
Alsó-Rákos	"	" 6.26	" 9.20	Kolozsvár (vendéglő)	(ind. (érk.	" 3.08	" 5.20
Homoród	"	" 6.55	" 9.46		(ind. (érk.	" 3.18	" 5.26
Kacza	"	" 7.12	" 9.59	Nagy-Várad (vendéglő)	(ind. (érk.	" 5.14	regg. 6.52
Bene	"	" 7.32	" 10.20		(ind. (érk.	este 6.08	" 7.40
Erked	"	" 7.52	" 10.36		(ind. (érk.	" 10.44	" 11.51
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	" 8.23	" 11.03		(ind. (érk.	" 11.04	" 12.09
Segesvár (vendéglő)	(érk. (ind.	" 8.46 " 8.53	" 11.19 " 11.29	Budapest	(ind. (érk.	regg. 6.35	" 8.40

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.30	d. u. 1.10	d. u. 5.00
Imecsfalva	" 4.47	" 1.37	" 5.17
Páva-Zabola	" 5.04	" 1.44	" 5.34
Kovácsna	" 5.26	" 2.16	" 6.06
Barátos	" 5.46	" 2.41	" 6.36
Nagy-Borosnyó	" 6.01	" 2.56	" 6.51
Eresztevény	" 6.18	" 3.13	" 7.08
Sepsi-Szentgyörgy	" 6.53	" 3.53	" 7.48
Kilyén	" 7.03	" 4.03	" 7.58
Uzon	" 7.17	" 4.19	" 8.12
Kökös	" 7.30	" 4.32	" 8.25
Prázmár	" 7.47	" 4.54	" 8.47
Szász-Hermány	" 8.07	" 5.14	" 9.07
Brassó	érk. délelőtt 8.25	" 5.32 este 9.25	

Brassó	indul reggel 5.20	regg. 8.50	d. u. 3.10
Szász-Hermány	" 5.39	" 9.09	" 3.29
Prázmár	" 6.01	" 9.31	" 3.53
Kökös	" 6.14	" 9.44	" 4.06
Uzon	" 6.27	" 9.57	" 4.23
Kilyén	" 6.42	" 10.12	" 4.38
Sepsi-Szentgyörgy	" 7.04	" 10.32	" 5.03
Eresztevény	" 7.31	" 10.59	" 5.31
Nagy-Borosnyó	" 7.49	" 11.17	" 5.53
Barátos	" 8.13	" 11.41	" 6.22
Kovácsna	" 8.40	" 12.08	" 6.40
Páva-Zabola	" 8.53	" 12.21	" 6.53
Imecsfalva	" 9.08	" 12.36	" 7.08
Kézdi-Vásárhely	érk. reggel 9.26	d. u. 12.54	este 7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.